

T.B.M.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Sayı : 4241
Tarih : 25.11.2019

Türkiye Büyük Millet Meclisi -
KÜTÜPHANE VE ARŞİV
HİZMETLERİ BAŞKANLIĞI
Tarih: 25/11/2019
Sayı: -120.10-E.00000571845

0000571845

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Türkiye'deki göçmen kadınların başta yaşam hakkı güvence altına alınarak; yaşadıkları sorunlar tüm boyutlarıyla tespit edilmesi, mağduriyetlerinin giderilmesi, 6284 sayılı Kanun'da yer alan koruyucu ve önleyici tedbirlerin göçmen kadınlar için de uygulanabilir olmasının sağlanması amacıyla Anayasanın 98'inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılması için gereğini arz ederiz.

Gülüst
Gülüst KILIÇ KOÇYİĞİT
Muş Milletvekili

GEREKÇE

İnsanlar ilkçağlarda doğal afetler, iklim, kıtlık, hastalık gibi temel ihtiyaçlar nedeniyle bir yerden bir yere göç ederken sanayileşme ile birlikte bu kez de savaş ve ekonomik sebeplerden dolayı göç etmeye başlamıştır. Son zamanlarda çatışma, şiddet ve hak ihlalleri sebebiyle zorla yerinden edilen ve ülkelerini terk etmek zorunda kalan milyonlarca insan mülteci/ sığınmacı konumuna düşmüştür. Özellikle 2011 yılı mart ayından itibaren Suriye'deki iç savaş nedeniyle kitlesel bir göç yaşanmıştır. Türkiye komşu ülke olması sebebiyle dünya da en fazla Suriyeli göçü alan ülke olmuştur.

İçişleri Bakanlığı Göç İdaresi Genel Müdürlüğü'nün verilerine göre; 2019 yılı itibariyle Suriye'den Türkiye'ye sığınan ve geçici koruma statüsüne sahip 1.996.971 erkek ve 1.687.864 kadın olmak üzere toplam 3.684.835 Suriyeli göçmen bulunmaktadır. Suriyeli göçmenlerin yanı sıra Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği (UNHCR) verilerine göre, Türkiye'de kayıtlı 365.000'den fazla diğer uyruklardan göçmen yaşadığı belirtilmektedir. Ancak bu rakamlar sadece kayıtlı rakamları ifade etmektedir. Türkiye'de bu rakamlardan çok daha fazla göçmen yaşamaktadır.

Suriyeliler göçle birlikte Türkiye'de mülteci statüsüne bile geçemeyen ve hukuki anlamda hiçbir tanımı olmayan önce misafir statüsüyle tanınmış daha sonra Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu Madde 91 uyarınca 22 Ekim 2014'te geçici korumaya ilişkin bir yönetmelik ile "geçici koruma statüsü" verilmiştir.

Suriyeli göçmenler mülteci statüsünde olmadıkları için Türkiye’de barınma, eğitim, sağlık sosyal, ulaşım hakkından etkili ve yeterli yararlanamadıkları gibi şiddet, linç, nefret söylemlerinin de hedefi olmaktadır. Suriyeli göçmen kadınlar, cinsiyet eşitsizliği yüzünden erkeklere nazaran daha ciddi sorunlarla karşılaşmaktadır. Göç ettikten sonra bu kadınlar sosyal izolasyon, yalnızlık, dil engeli ve kültürel farklılıklar nedeniyle birçok şeye yabancılaşmakta; cinsel taciz, tecavüz, şiddet, erken ve zorla evlendirme ve çoklu evliliklere maruz kalmaktadırlar. Erken ve zorla evlilikler aynı zamanda kız çocuklarının eğitim hakkına erişimlerini de engellemektedir. AFAD’ın raporuna göre; kamplarda kalan 15-18 yaş arasındaki kadınların %15’i evlidir.

Savaşın yarattığı yerinden edilmenin, yoksulluğun ve geleceksizliğin de etkisiyle Suriyeli göçmen kadınlar çok düşük ücretlerle kayıtsız ve güvencesiz çalıştırılarak en ağır şartlarda emek sömürüsüne tabi tutulmaktadır. Şiddete maruz kalan geçici koruma kimliğine sahip Suriyeli kadınlar ancak can güvenliği riski bulunduğunu ispat etmesi durumunda sığınaklara kabul edilmekte, aksi halde AFAD kamplarına gönderilmektedir. Kamplarda kalan kadınların ise, daha büyük bir baskı altında yaşadıkları; fiziksel cinsel, psikolojik şiddete maruz bırakıldıkları, faillerle aynı kampta yaşamaya devam etmeye zorlandıkları da bilinmektedir. Suriyeli göçmen kadınlar dil ve tercüme sıkıntısından dolayı nitelikli sağlık hizmetinden de yararlanamamaktadır. Yasal haklardan tam ve nitelikli olarak yararlanamayan Suriyeli kadınlar, günlük yaşamlarından çok fazla sorunla karşı karşıya kalmaktadır. Türk Tabipler Birliği Suriyeli Sığınmacılar ve Sağlık Hizmetleri 2014 Raporunda, kadınların kamp dışındaki yaşam koşullarının kötü olduğunu ve çok çocuklu kadınların çocuklarını beslemek adına birçok kadının yemek yemediği bu nedenle kadınların altı, yedi kilo kaybettiği belirtilmiştir.

Suriyeli göçmen kadınlar dışında ekonomik nedenlerle Türkiye’ye göç eden Kazak, Tatar, Özbek gibi diğer uyruktan göçmen kadınlar da benzer sorunlar yaşamaktadır. Bu kadınlar genellikle ev hizmetinde yatılı olarak istihdam edilmekte, çoğunlukla ucuz iş gücü olarak; hiçbir sosyal güvenceden faydalanamadan, eksik ve düzensiz ücretle çalıştırılmaktadır. Bu göçmen kadınların büyük bir çoğunluğu Türkiye’de izinsiz ikamet etmekte ve yasal çalışma izinleri bulunmamaktadır. Bunun en son örneği; 23 Eylül’de AKP milletvekili Şirin Ünal’ın evinde sigortasız çalıştırılan ve şüpheli şekilde ölen Nadira Kadirova isimindeki Özbekistan uyruklu göçmen kadın oldu. Dolayısıyla izinsiz ikamet ve kayıt dışı istihdam bu göçmen kadınları korunmasız bırakmaktadır.

Tüm bu sorunlar göz önünde bulundurulduğunda Türkiye'deki göçmen kadınların yaşam hakkı güvence altına alınarak; yaşadıkları sorunlar tüm boyutlarıyla tespit edilmesi, mağduriyetlerinin giderilmesi, 6284 sayılı Kanun'da yer alan koruyucu ve önleyici tedbirlerin, göçmen kadınlar için de uygulanabilir olmasının sağlanması için konunun Meclis tarafından ivedilikle ele alınması gerekmektedir.

1	ABDULLAH KOÇ	AĞRI	<i>Abdullah Koç</i>
2	FİLİZ KERESTECİOĞLU	ANKARA	<i>Filiz Kerestecioğlu</i>
3	NECDET İPEKYÜZ	BATMAN	<i>Necdet İpekyüz</i>
4	AYŞE ACAR BAŞARAN	BATMAN	<i>Ayşe Acar Başaran</i>
5	İMAM TAŞÇIER	DİYARBAKIR	<i>İmam Taşcier</i>
6	GARO PAYLAN	DİYARBAKIR	<i>Garo Paylan</i>
7	MAHMUT TOĞRUL	GAZİANTEP	<i>Mahmut Toğrul</i>
8	MURAT ÇEPNİ	İZMİR	<i>Murat Çepni</i>
9	EBRÜ GÜNAY	MARDİN	<i>Ebrü Günay</i>
10	MERAL DANIŞ BEŞTAŞ	SİİRT	<i>Meral Daniş Beştaş</i>
11	AYŞE SÜRÜCÜ	ŞANLIURFA	<i>Ayşe Sürücü</i>
12	HABİP EKSİK	İĞDIR	<i>Habip Eksik</i>
13	HÜSEYİN KAÇMAZ	ŞIRNAK	<i>Hüseyin Kaçmaz</i>
14	AHMET ŞIK	İSTANBUL	<i>Ahmet Şık</i>
15	PERO DUNDAR	MARDİN	<i>Pero Dunder</i>
16	TUMA ÇELİK	MARDİN	<i>Tuma Çelik</i>
17	RIDVAN TURAN	MERSİN	<i>Ridvan Turan</i>
18	ŞEVİN ÇOŞKUN	MUŞ	<i>Şevin Çoşkun</i>
19	MENSUR İŞİK	MUŞ	<i>Mensur İşik</i>
20	SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ	İZMİR	<i>Serpil Kemalbay Pekgözegü</i>